

~~RENSKONTOR~~ ~~RENSKONTOR~~

REGLEMENT

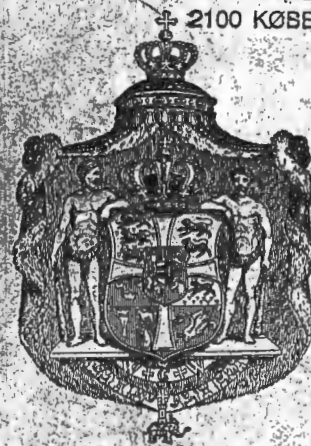
FOR

SUNDHEDSVÆSENET I FELTEN.

DET KGL. GARNISONSBIBLIOTEK

KASTELLET 42

2100 KØBENHAVN Ø



KJØBENHAVN.

THIELES BOGTRYKKERI.

1863.

Det Kongelige Garnisonsbibliotek

000000246824



HÆRENS ARKIV

Dette Reglement for »Sundhedsvæsenet
i Felten» approberes herved.

Krigsministeriet d. 30te Juli 1863.

Thestrup.

Indhold.

	Pag.
I. Reglement for Sundhedstjenesten i Felten.	
A. Almindelige Bestemmelser	5.
B. Personel	10.
C. Materiel	21.
Bilag 1. Ambulancevogn	27.
„ 2. Ambulant Lazareth	32.
„ 3. Feltlazareth til 1ste Linie	33.
Bepakningsregulativ hertil	36.
„ 4. Reserve-Depotvogn for Ambulancesager	39.
„ 5. Cantinetornyster	41.
„ 6. Medicin- og Forbindingskiste for Artilleriet	42.
„ 7. Saccocher	44.
„ 8. Cantiner	45.
„ 9. Feltlazareth til 2den Linie	47.
„ 10. Regler for Cassationer	54.
II. Instruction for det overordnede Personale ved Sundhedstjenesten i Felten.	
I. Fælles Functioner for Corpslægen og Corpsintendanten	56.
Specielle Pligter for Corpslægen	57.
„ „ for Corpsintendanten	60.
II. Commandeuren for Sundhedstropperne	61.
III. Bestyrelsen for en Divisions Sundhedsvæsen	
A. Divisionslægens Pligter	64.
B. Divisionsintendantens Pligter	67.
IV. De ved Divisionerne ansatte Commandeurer for Sundhedstropperne	67.
V. De overordnede Læger i et Generalcommando-Distr.	70.

	Pag.
VI. De ved en Ambulance ansatte Læger.	
A. Overlægen	71.
B. Underlægerne	74.
VII. Læger ved de enkelte Troppeafdelinger.	
A. Overlægen	75.
B. Underlægen	80.
VIII. Bestyrelsen for Feltlazaretherne	81.
A. Overlægens Pligter	82.
B. Forvalterens Pligter	87.
C. Underlægerne ved Lazaretherne	102.
D. Lægehjælperne	103.
E. Feltapothekerne	103.
IX. Lægen paa et Evacuationsskib	105.
Bilage Nr. I—XVIII	109—151.
III. Instruction for det underordnede Personale ved Sundhedstjenesten i Felten.	
I. Ved Lazaretherne.	
A. Sygesergeanter	152.
B. Undercorporaler	157.
C. Sygevogtere	157.
II. Ved Ambulancen.	
1. Sergeanten	172.
2. Ambulancesoldaterne	175.
III. A. Ved de enkelte Troppeafdelinger	176.
B. Ved Divisioner og detacherede Brigader	177.
C. Ambulancemandskabet paa Evacuationsskibe	177.
Tillæg. Forskrifter til Iagttagelse af de i Feltlaza- retherne indlagte Syge	178.

§ 220, 2

Reglement for Sundhedsvæsenet i Felten.

A. Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

Sundhedsvæsenet ved selve den active Armees be-
styres af Corpslægen og Corpsintendanten, umid-
delbart under den commanderende General. Dets
lægevidenskabelige Deel, Sundhedspolitiet, Læge-
corpsets Personel, samt Bestemmelsen af Evacua-
tionerne underlægges Corpslægen; dets øvrige
Personel ved Ambulancer og Lazarether, dets
Oeconomi, Materiel, Transportvæsen, samt Politi-
og Disciplinarmyndigheden, hvad de Syge og det
sidstnævnte Personel angaaer, underlægges Corps-
intendanten, for begges Vedkommende ved Hjælp
af det dem respective underordnede Personel, efter
de nærmere herom givne Regler og Instructioner.

§ 2.

Corpslægen indgiver Beretninger, Forestillinger
og Andragender angaaende de ham underlagte
Grene af Sundhedstjenesten til Armeens Stabslæge,

Corpsintendanten, ligesom han og Corpslægen i Fællesanliggender, til Krigsministeriet eller den af dets Afdelinger, under hvilken Sagerne høre. Armeens Stabslæge indstiller paa lige Maade de Sager, som han ikke har Myndighed til at afgjøre, til Ministeriet.

§ 3.

Den active Armees Lazarethvæsen skal være beregnet paa og forsynet med Personel og Materiel til 12 pCt. af Armeens Styrke, dens Noncombatanter derunder indbefattede.

§ 4.

Foruden de egentlige Ambulancer skal Armeens Lazarethvæsen omfatte 3 Lazarethlinier, hvoraf den 1ste, til hvilken Materiel føres paa dertil bestemte Vogne, anlægges, ved den i § 1 nævnte Bestyrelses Foranstaltning, saa nær den opererende Armee, som Omstændighederne tillade, efter Bestemmelse af den commanderende General; den 2den i Sikkerhed mod fjendtlige Angreb, dog saa nær Krigsskuepladsen, som muligt, ved Foranstaltning af Krigsministeriet, naar dette gennem den commanderende General har modtaget den nævnte Bestyrelses Forslag i saa Henseende; den 3die i Kjøbenhavn efter Ministeriets nærmere Bestemmelse.

Endvidere kan der, naar Forholdene tillade det, ved selve de vedkommende Afdelinger etableres Infirmier (Cantonnementssygestuer) og for større Afdelinger af Armeen Depoter for Udmattede.

1) *1) 17 ambulancer - hos Høsther*
2) *2) 17 ambulancer - hos Høsther*

§ 5.

Den 1ste Lazarethlinie udrustes til c. $\frac{1}{4}$ af den normerede Lazarethstand, men gaaer dog ikkun med $\frac{1}{4}$ af sin Effectivstand ind i Beregningen for alle 3 Linier. Forholdet imellem 2den og 3die Linie fastsættes saaledes, at hin beregnes til $\frac{2}{3}$, denne til $\frac{1}{3}$ af den normerede Lazarethstand, efterat den anførte Qvotadeel for 1ste Linie er fradraget.

§ 6.

Ambulancerne og den 1ste Lazarethlinie sortere under Bestyrelsen for den active Armees Sundhedsvæsen; den 2den Lazarethlinie bestyres efter Omstændighederne enten af en Divisionslæge i Forening med en Divisionsintendant under nysnævnte Restyrelse, forsaavidt nemlig Lazarether, der høre til 2den Linie udtrykkeligt underlægges Bestyrelsen for den active Armees Sundhedsvæsen, eller af den overordnede Læge i et Generalcommandodistrict og den locale Intendant, umiddelbart under Generalcommandoen, eller af den locale directe under Ministeriet og Armeens Stabslæge ansatte Bestyrelse; den 3die Linie bestyres af Directionen for Garnisonshospitalet i Kjøbenhavn, umiddelbart under Ministeriet, eller dets respective Afdelinger.

§ 7.

Saa vel for den 2den som for den 3die Lazarethlinies Vedkommende bliver det at iagttage, at

Bestyrelsen for den active Armees Sundhedsvæsen ved Rapporter og Meddelelser holdes i stadig Kundskab om de Forandringer, der foregaae i de enkelte Lazarethers Størrelse og Belægning, over de forekommende Sygdommes Beskaffenhed og om Saaredes Modtagelse fra Krigsskuepladsen.

§ 8.

Armeens Stabslæge, Corpslægen, de overordnede Læger ved Divisioner eller detacherede Brigader, ligesom de overordnede Læger i Generalcommandodistricterne skulle være berettigede, men tillige forpligtede til, med passende Mellemrum og naar passende Leilighed gives, samt med Ministeriets eller med de commanderende Generalers Sanction, at inspicere, hver for sit Vedkommende, det til Sundhedsvæsenets Disposition stillede Materiel og Transportmidler; men de have, efter endt Inspicering, at meddele resp. Ministeriet eller vedkommende Intendanturer de muligt forefundne Mangler, og det tilkommer i ethvert Tilfælde ene disse at foranstalte Manglerne afhjulpne og at drage de under dem staaende Embedsmænd eller Betjente til Ansvar for deres Forvaltning, forsaavidt dertil findes Anledning.

Iøvrigt paaligger det enhver Militairlæge at føre specielt Tilsyn med, at de reglementerede medicinale og chirurgiske Requisites, til hvis Bedømmelse særegne tekniske Kundskaber udfordres, og som ere bestemte til Brug i den ham anviste Virkekreds, til enhver Tid ere i tjenstdygtig Stand,

og ved Anmeldelse at foranledige Manglerne afhjulpne af vedkommende Forvaltning.

§ 9.

Ved Oprettelsen af Lazarether for Armeens Syge og Saarede skal tilbørligt Hensyn tages til, at gode Localer vælges og at de have det fornødne Cubikindhold af Luft til det Antal Senge, hyortil de tages i Brug. Som Regel bestemmes 600 Cubikfod Luft for hver Seng, og Minimum for kortere Tid ansættes til 400.

§ 10.

For at Lazaretherne i 2den Linie kunne være istand til at modtage et større Antal Syge og Saarede og for at Leilighed kan gives dem til Localernes Udluftning m. V., skulle disse Lazarether i Reglen have $\frac{1}{3}$ af deres Pladser disponible, hvilket søges tilveiebragt ved en successive og planmæssig Evacuation til 3die Linie.

§ 11.

Til Disposition for Evacuationsvæsenet vil blive stillet et passende Antal til Lazarethbrug indrettede Seilskibe eller Transportfartøier, samt nogle Dampskibe. Disse Transportmidler fordeles efter Fornødenhed imellem den active Armees Lazarether og Lazaretherne i 2den Linie.

For det Tilfælde at Transporten skal foregaae tillands og Veirforholdene udkræve det, tilveiebringes det fornødne Antal lukkede Vogne.

B. Personel.

§ 12.

Armeens Læger danne et militairt Corps med følgende, hinanden subordonerede Grader:

Armeens Stabslæge,

den active Armees Stabslæge (Corpslægen),
overfornede Læger ved Divisioner eller deta-
cherede Brigader (Divisions- eller Brigade-
læger) eller i Generalcommandodistricterne,

Overlæger,

Underlæger.

Denne Formation gjør dog ingen Forandring i de ved Troppeafdelingerne ansatte Lægers tjenstlige Forhold til deres militaire Foresatte; de ere med Hensyn til disse Commandeuren eller ved Detachementer de Høistcommanderende subordonerede.

Som Følge heraf sendes Rapporter, Sundhedstjenesten vedkommende, Sygelister etc. fra den underordnede Læge umiddelbart til den ham nærmest overordnede Læge, hvorimod alle Andragender m. V., der ikke angaae den egentlige Sundhedstjeneste, indgives til den respective Befalingsmand.

De Meldinger om Troppeafdelingernes sanitaire Forhold, som skulle afgives til de militaire Befalingsmænd, eller som disse maatte affordre dem, afleveres directe af vedkommende Læger til deres resp. Commandeurer.

§ 13.

Intendanturpersonalet ved Sundhedstjenesten har følgende, hinanden subordonerede Grader:

a. ved den active Armees:

Corpsintendanten,

Divisionsintendanterne,

Commandeuren for Sundhedstropperne,

de ved Divisioner eller Brigader ansatte

Officerer eller Underofficerer (Overvagt-
mestere) med Officersmyndighed ved

Sundhedstropperne,

Lazarethforvaltere,

Sergeanter,

Undercorporaler,

Menige;

b. ved Lazaretherne i 2den Linie, forsaavidt de ikke ere henlagte under den active Armees Bestyrelse:

Localintendanterne,

Lazarethforvaltere,

Sergeanter,

Undercorporaler,

Menige.

Lazarethforvalterne have Subalternofficers Myndighed. Saavel disse, som de ved Sundhedstjenesten ansatte Sergeanter, underkastes, saalænge de ere i Tjenesten, de militaire Love, selv om de ikke efter deres tidligere Stilling henhøre under dem.

Den Underordnedes Rapporter og Andragender indgives til den ham umiddelbart Overordnedes videre Foranstaltning.

§ 14.

Armeens Stabslæge har, forinden Felttogets Aabning, at indstille til Krigsministeriet, hvilke af de fast ansatte Militairlæger og Reservelæger der formenes at burde fungere i de forskjellige Grader i Felten eller constitueres dertil.

§ 15.

Førsaavidt de fast ansatte militaire Lægers og Reservelægernes Antal ikke er tilstrækkeligt til Armeens Behov, har Armeens Stabslæge ligeledes at indstille til Constitution de civile Læger, som maatte attraae saadan Ansættelse og som han anseer skikkede dertil.

§ 16.

De civile Læger, der saaledes ere constituerede under Felttoget, have, saalænge de fungere, samme Myndighed og samme personlige Rettigheder, som de faste Militairlæger, enhver efter sin Grad, men have derhos ogsaa de samme Forpligtelser, som disse.

§ 17.

Armeens Stabslæge gjør ligeledes Indstilling til Krigsministeriet om Ansættelse af de fornødne Lægehjælpere og Feltapothekere; disse sidstes nærmeste Foresatte er vedkommende Lazareth-overlæge.

§ 18.

Saasnart Corpslægen ved Felttogets Aabning er traadt i Function, tilkommer det ham at commandere Lægerne ved selve den active Armee til at overtage den Tjenstbranche, som han maatte bestemme, dog med den commanderende Generals Sanction og, udenfor det i § 21 nævnte Tilfælde, ikke i ringere Grad end den, hvori den Paa-gjældende er ansat af Krigsministeriet.

§ 19.

Dersom Omstændighederne fordre det kunne Læger ved den active Armee under Felttoget constitueres af den commanderende General, efter Corpslægens Forslag, i høiere Grad end den, hvori de fungerede ved Felttogets Aabning.

§ 20.

Den i §§ 18 og 19 indrømmede Myndighed til at commandere og constituere Læger tilkommer for 2den Linies Vedkommende, foersaavidt de dertil hørende Lazarether ikke ere underlagte den i § 1 nævnte Bestyrelse, Armeens Stabslæge, efter Forslag af de respective overordnede Læger og med Sanction af Ministeriet.

§ 21.

De fast ansatte Militairlæger, som ved Felttogets Aabning eller under Felttoget ere constituerede i høiere Grader, end deres virkelige Charge og Stilling i Armeen medfører, træde til-

bage i deres tidligere Grad og Stilling, saasnart Grunden til deres Constitution ophører, og kunne strax commanderes til Tjeneste efter deres virkelige Charge; dog indtræder deres Gagering efter denne først fra den 1ste i den følgende Maaned at regne.

§ 22.

Corpslægen følger Armeens Hovedkvarter og assisteres i sine Forretninger af 1 Underlæge, der tillige fungerer som Læge ved Hovedkvarteret. Han er berettiget til at antage en civil Skriver.

§ 23.

Med Hovedkvarteret følge til Corpslægens Disposition 3 Over- og 7 Underlæger. Disse Læger bestemmes til Ansættelse ved Lazaretherne i 1ste Linie, til Afgivelse ved Troppeafdelingers Detachering og til Erstatning ved Afgang af Læger, i hvilket sidste Tilfælde deres Plads her igjen skal besættes.

§ 24.

Saafrømt det maatte blive nødvendigt i et Generalcommandodistrict at ansætte en overordnet Militairlæge, dirigerer denne den Lægecorpset vedkommende Deel af Sundhedstjenesten i Districtet og navnlig ved de sammesteds anlagte Lazarether i 2den Linie.

§ 25.

Under Corpsintendanten ansættes en bereden Officeer (Captain) som Commandeur for den active Armees Sundhedstropper. Han fører Commandoen over de ved Ambulancer og Lazarether i 1ste og 2den Linie, forsaavidt sidstnævnte hører under Bestyrelsen for den active Armees Sundhedsvæsen, fungerende Forvaltere, Sergeanter, Undercorporaler og Menige, der samtlige skulle staae i militairt Subordinationsforhold til ham. Paa Slagdage sørger han for Bortskaffelsen af Døde og Saarede fra Valpladsen. Tillige paaligger ham Tilsynet med det hele Materiel ved Ambulancer og de nævnte Lazarether.

§ 26.

Under fornævnte Commandeur ansættes ved hver Armeedivision en bereden Officeer (Lieutenant) og ved detacherede Brigader en dertil skikket Cavalleriunderofficeer (Overvagtimester) med Subalternofficeers Myndighed til at varetage de samme Pligter for disse Afdelingers Vedkommende, som ovenfor ere paalagte Commandeuren. Umiddelbart under disses Commando tildeles Divisionen pr. Brigade:

2 Div 5 6 1 Sergeant,
12 2 Undercorporaler og X 3.
1240 40 Ambulancesoldater i 2 Delinger,
med den Hovedbestemmelse, derved at komme de Afdelinger paa Valpladsen til Hjælp, hvis Ambulancesoldater ikke kunne overkomme den dem paa-

2 Div = 6 Brig =

liggende Tjeneste; men forøvrigt vil dette Mandskab, udenfor denne Bestemmelse, kunne anvendes til anden Tjeneste, efter vedkommende Divisions- eller Brigadecommandeurs Befaling.

§ 27.

Ved hver Armeedivision ansættes en overordnet Militairlæge (Divisionslæge), der dirigerer den Lægen vedkommende Deel af Sundhedstjenesten ved Divisionen og de under samme hørende Brigader. Naar en Brigade detacheres, tildeles en af sammes Læger i Forening med hans øvrige Functioner en lignende Myndighed, som den nysnævnte, for denne Brigades Vedkommende.

Ved hver Infanteri-Brigade ansættes en Overlæge, som styrer Ambulancen paa Slagdage, med Assistance af 3 Underlæger.

Udenfor deres Virksomhed ved Ambulancerne blive Underlægerne at anvende til den Tjeneste, som Forholdene kræve.

De nævnte overordnede Læger ved Divisioner og detacherede Brigader følge Stabskvarteret og beordre een af Ambulancens Underlæger til at fungere som Læge ved dette og for det ved Divisionen eller Brigaden værende Mandskab, der ikke umiddelbart hører under nogen anden Militairlæges Virkekreds. De lede Cassationsvæsenet i Divisionen eller Brigaden og paasee Iagttagelsen af de »Regler for Fremgangsmaaden ved Cassationer paa Feltfod ved Lazarether og Troppeafdelinger«, som indeholdes i Bilag Nr. 10.

§ 28.

Ved hver Brigade-Ambulance ansættes:

- 1 Sergeant,
- 1 Undercorporal,
- 10 Ambulancesoldater og
- 3 Cantinesoldater.

§ 29.

Den overordnede Sundhedstjeneste ved Cavalleri-Regimenter, ved Ingenieurtropperne, ved Batterier og flere lignende selvstændige Troppeafdelinger styres umiddelbart af Corpslægen eller af de ved Armeedivisioner og detacherede Brigader fungerende overordnede Læger, naar en saadan Afdeling er tildeelt en Division eller Brigade.

§ 30. *Reg 24/114.*

Ethvert Cavalleri-Regiment erholder 1 Over- og 1 Underlæge, enhver Bataillon 1 Overlæge, ethvert Feltbatteri eller organiseret Halvbatteri 1 Underlæge, dog at der, naar flere Batterier ligge samlede, ikkun ialt tildeles dem 1 saadan Læge. Paa hvert Evacuationsskib ansættes 1 Underlæge.

Fremdeles forsynes:

- hvert Cavalleri-Regiment med
 - 2 Saccocheførere (beredne),
 - 8 Ambulancesoldater (kjørende),
- hver Infanteri-Bataillon med
 - 1 Cantinesoldat,
 - 8 Ambulancesoldater,

hvert Batteri eller organiseret Halvbatteri med

1 Saccocheforer,

2 Ambulancesoldater,

Lægen ved Hovedkvarteret med

1 Saccocheforer (bereden),

ethvert Evacuationsskib med

4 Ambulancesoldater.

Det til Troppesafdelingerne afgivne Mandskab af Saccocheforer, Cantine- og Ambulancesoldater staaer under disses Commando efter samme Regler, som deres øvrige Mandskab, ligesom det forpleies ved dem efter de i saa Henseende gjældende Bestemmelser.

§ 31.

Saafrømt en Troppesafdeling skal afgive Detachementer under saadanne Forhold, at flere end de i § 30 reglementerede Læger for en Tid ere nødvendige, stilles herom Begjæring til Divisions- eller Brigadelægen, som da afgiver den fornødne Assistance, forsaavidt Omstændighederne tillade det; i andet Fald henvender han sig til Corpslægen. Paa lignende Maade forholdes i Tilfælde af Sygdom, Dødsfald o. s. v.

§ 32.

Naar Lazarether i 2den Linie i enkelte Tilfælde komme til at tjene som Receptionslazarether for Armeens Saarede, uden at disse forud have passeret 1ste Linie, og de normerede Lazarethlægers Kræfter i Forening med den Bistand, som

strax kan erholdes hos Stedets eller Omegnens civile Læger, ikke ere tilstrækkelige, har Lazarethoverlægen uophødeligen herom at gjøre Indberetning deels til den ham overordnede Læge, deels til Corpslægen, for at de fornødne Foranstaltninger uden Ophold kunne træffes til at afhjælpe den øieblikkelige Trang.

§ 33.

Corpslægen, hans Hestevarter og den ved Hovedkvarteret ansatte Underlæge ere beredne. Ved Infanteriet ere Divisions- og Brigadelægerne samt Overlægerne ved Ambulancerne, ved Artilleriet og Cavalleriet samtlige Over- og Underlæger beredne. Iøvrigt erholde Lægerne Vognbefordring efter Bestemmelserne i Armeens Trainregulativ.

§ 34.

Ved Lazaretherne ansættes Læger i Forhold af i det mindste 1 for 50 Syge, saaledes, at et Lazareth à 100 Syge stedse har 1 Overlæge. Lazarether à 300 Syge eller derover kunne efter Omstændighederne erholde flere end 1 Overlæge; men i saa Fald skal det af vedkommende overordnede Læge bestemmes, hvilken af dem der skal fungere som Overlæge i Lazarethbestyrelsen.

Fremdeles ansættes ved ethvert Lazareth i Reglen:

a. i 1ste Linie, beregnet til 100 Fourniturer:

1 Forvalter,

2 Sergeanter,

- 2 Undercorporaler,
- 10 Sygevogtere,
- b. i 2den Linie:
 - 1 Forvalter,
 - 1 Sergeant for hver 50 Syge,
 - 1 Undercorporal ligeledes,
 - 12 Sygevogtere for hver 100 Syge.

Forsaavidt et større Personel skulde, paa Grund af locale og andre Forhold, ved enkelte Lazarether være nødvendigt, kan dette ventes bevilget efter behørigen motiveret Andragende.

Ved et Lazareth, som kun er oprettet til 50 Syge eller derunder, ansættes dog ingen Forvalter, men Sergeanten overtager hans Forretninger.

§ 35.

Umiddelbart under den i § 25 ommeldte Commandeur skal have en Reserve af $\frac{1}{10}$ af det til den active Armee hørende Ambulance- og Sygevogtermandskab til Erstatning af Afgang ved Ambulancer, Lazarether og Troppeafdelinger. Af denne Reserve følger dog ikkun $\frac{1}{3}$ Armeen; Resten forbliver i Depot længer tilbage. Til Assistance for ham ved dette Commando tildeles ham 2 Sergeanter.

§ 36.

Commandeurerne for Sundhedstropperne ved den active Armee ansættes af Krigsministeriet; Lazarethforvaltere ansættes af Armeens Intendantur, efter Corpsintendantens Forslag, forsaavidt Lazarether i 1ste Linie angaaer.

Ved Lazarether paa 200 Syge og derover bliver at ansætte Forvaltere af 1ste Klasse; paa 100 til 200, Forvaltere af 2den Klasse, paa over 50 indtil 100, Forvaltere af 3die Klasse.

Ambulance- og Lazareth-Sergeanter ansættes resp. af Corpsintendanten og Localintendanterne.

Ambulancesoldaterne til selve Troppeafdelingerne, saavel som Saccocheførerne, afgives af de resp. Vaabens Combattanter, det øvrige Ambulancemandskab og Cantinesoldaterne derimod af Trainkudskeklassen, af hvilken Klasse ogsaa udtages alle Undercorporaler og Sygevogtere ved Lazaretherne.

§ 37.

I Overensstemmelse med den saaledes bestemte Personelorganisation er for hver Klasse især af de ved Sundhedstjenesten fungerende Personer udfærdiget en Instruction, som nærmere angiver de enhver Vedkommende specielt paahvilende Pligter.

C. Materiel.

§ 38.

Enhver Armeedivision forsynes med Baarer til den i § 26 nævnte Styrke, $\frac{1}{2}$ Baare pr. Mand. Desuden afgives til disse Afdelinger de fornødne Feltlazarethvogne, naar dette er nødvendigt eller hensigtsmæssigt, efter Corpsintendantens Bestemmelse.

*Kb. 76. Infanteri a. b.
1. Division: 2. Bataillon
Lazareth og 2. Lazaretvogn.*

22

§ 39.

Enhver Infanteri-Brigade forsynes med:

- a. en tospændig Ambulancevogn, udrustet overensstemmende med Bilag Nr. 1;
- b. en let tospændig Lazaretvogn, forsynet efter Bilag Nr. 2;
- c. $5\frac{1}{2}$ Baarer til Ambulance-Mandskab;
- d. 3 Cantinetornystre efter Bilag 5;
- e. 3 grønne Faner med hvidt Kors i.

§ 40.

Til Corpsintendantens Disposition skal have:

- 1) Til Ambulancerne som Reserve:
 - a. 2 tospændige Ambulancevogne af det forommeldte Slags, fuldt udrustede;
 - b. 2 tospændige Lazaretvogne, ligeledes af fornævnte Slags;
 - c. en tospændig Depotvogn for Ambulancesager for hver Division, udrustet efter Bilag Nr. 4.
 - d. 11 Baarer.
- 2) til Lazarether i 1ste Linie:
 - e. det fornødne Antal Feltlazaretvogne (jfr. § 5), forsynede efter Bilag Nr. 3 med vedføiet Bepakningsregulativ.
- 3) til den i § 35 ommeldte Reserve af Ambulance-mandskab det fornødne Antal Baarer.

23

§ 41.

De enkelte Troppeafdelinger forsynes saaledes:

Hvert Batteri og organiseret Halvbatteri:

- 1 Par Saccocher efter Bilag Nr. 7;
- 1 Medicin- og Forbindingskiste efter Bilag Nr. 6;
- 1 Baare.

Hvert Cavalleri-Regiment:

- 2 Medicin- og Forbindingskister efter Bilag Nr. 8, førte paa de Vogne, hvorpaa Ambulancesoldaterne kjøre;
- 2 Par Saccocher, bepakkede efter Bilag Nr. 7;
- 4 Baarer.

Hver Infanteri-Bataillon:

- 1 Cantine eller større Medicin- og Forbindingskasse, fyldt efter Bilag Nr. 8, ført paa den Vogn, hvorpaa Lægen kjører;
- 1 Cantinetornyster efter Bilag 5;
- 4 Baarer;
- 1 grøn Fane med hvidt Kors i.

Troppeafdelingerne ere selv ansvarlige for det dem tildeelte Materiel, Sundhedsvæsenet vedkommende.

§ 42.

Lægen ved Hovedquartermesteren tildeles 1 Par Saccocher.

Ethvert Evacuationsskib forsynes med 1 Cantine eller større Medicin- og Forbindingskasse (efter Bilag Nr. 8), samt med 4 Baarer.

§ 43.

Lazaretherne i 2den Linie forsynes efter Bilag Nr. 9, der er beregnet paa et Antal af 300 Patienter, forholdsviis ethvert efter sin Størrelse.

§ 44.

De for Lazareth- og Ambulance-Reqvisiter etablerede Depoter skulle indeholde omtrent $\frac{1}{6}$ af hvad der strax tages i Brug ved Troppeafdelinger, Ambulancer og Lazarether i 1ste og 2den Linie, dog med Fradrag af hvad der føres i de i § 40, 1, c nævnte Depotvogne. Depoterne skulle søges holdte paa samme Størrelse, og vil der være at sørge herfor ved Indstilling fra Forvalteren til Armeens Intendantur, saa ofte Afgang finder Sted.

BILAGE.

Ambulancevogn.**I Skabet.**

8 Kobberskuffer, hver med:	
Circularbind	12
Compresser	12
Forbindingshuer	10
Langt og kort Charpi.	
Vandkumme af Blik	1
Vadskesvamp	1
Fyrsvamp	3 Qv.
Hornskee	1
Ligatursilke og Ligaturtraad.	
Saturnaale	3
Strøget Hefteplaster i Kapsel	1
Engelsk Plaster	1
I den 9de Skuffe:	
Papir	2 Bøger
Store Saxe	2
Stor, fast Kniv	1
Foldekniv	1
Papkniv	1
Proptrækker	1
Injectionssprøiter	4
Staalpenne	1 Bundt.
Blyanter	2
Lineal	1
Naalehuus med Synaale	1

Æske med Surturbaale	1
do. med Carlsbadernaale	1
Tang til Carlsbadernaale	1
Vindsler med Ligatursilke	3
Blækhuus	1

Iøvrigt er Skuffen fyldt med Bomuld.

I den 10de Skuffe:

Hefteplaster	3 Pd.
Traad	
En Æske med blodstillende Pulver	6 Unzer
Salmiakspiritus, en Flaske med	2 »
Voxsalve i Krukke	2 »
En Flaske med Opiumsdraaber	2 »
Blyukker	2 »
En Flaske med Spiritus	2 »

Den 11te Skuffe

er dobbelt saa stor som de andre, men tom, for deri at kunne henlægge Requisites, som oftere bruges.

Kugletænger 4

Vogrummet foran Skabet indeholder:

Operationsbord	1
Feltstole	4

A. En kort Kurv med:

Gamle Lagener	5
Flanel	10 Alen.
Bændler, røde og hvide, af hver Sort	100 »
Sytraad	$\frac{1}{2}$ Pd.

Ligatursilke	6 Dukker
Snore	$\frac{1}{2}$ Pd.
Vadskesvamp	$\frac{1}{2}$ »
Hvid Sæbe	$\frac{1}{2}$ »
Strygerem	1
Slibesteen	1
Haandlygte	1
Lyseplader	2
Stearinlys	1 Pd.
Blikfoueral med chemiske Svovlstikker	1
Langt og kort Charpi.	
Blaar og Bomuld til at udfylde Rummet.	

B. En anden kort Kurv med:

Nyt Lærred	24 Alen.
Gamle Lagener	4
Bændler, røde og hvide, af hver Sort	50 Alen.
Sytraad	$\frac{1}{4}$ Pd.
Snore	$\frac{1}{2}$ »
Knappenaale	12 Breve
Strygerem	1
Vadskesvamp	$\frac{1}{4}$ Pd.
Fyrsvamp	$\frac{1}{4}$ »
Seilgarn	$\frac{1}{2}$ »
Langt og kort Charpi.	
Krølhaar til at udfylde Rummet.	

C. En lang Kurv med:

Lange Papstrimler til Skinner	200
Træskinner til Laaret	2

Træskinner til Benet	12
do. til Overarmen	15
do. til Underarmen	15
do. til Haanden	6
Haandklæder	10
Vidskeklæder	6
Skjorter	8
Sorte Forklæder til Lægerne	8
Armbind	20
T-Bind	10
Pungbind	10
Circularbind af 12, 10, 6 og 3 Alens Længde	100
Bomuldsvatter	2

I Rummet over Kurvene anbringes:

Uldne Tæpper	2
Skindmadrats til Amputationsbord	1
Instrumentkiste	1
En Pose med 2 Vridtboer, Haandøxe, Hammer, Knibtang, 50 Stkr. 2 à 3 Tommer-Søm.	

I Rummet under Kudskesædet anbringes
i venstre Afdeling:

Gamle Lagener	5
Bændler, røde og hvide, af hver Sort Haandklæder	50 Alen. 2
Vidskeklæder	2
Armbind	20
T-Bind	2

Pungbind	2
Circularbind	30
Knappenaale	4 Breve.
Dunk med 2 Pund Edike	1
Tourniquetter i en Pose	25
Brokbaand til høire Side.	6
do. til venstre Side	4
Flaschenzug med Tilbehør	1
Engelsk Plaster	1 Rulle.
Drikkebægere	2
Blaar og Bomuld til at udfylde Rummet. I den høire Afdeling indeholdes: En Flaskekurv med 3 Flasker Viin og 1 Flaske Cognac, 3 Amputationsbestik, 1 elastisk Svælgrør (Oesophagus). Uden paa Vognen er desuden anbragt: 1 Spand, 1 Telt med Stænger og Knap samt Teltpløkke, 1 grøn Fane, 1 Smøredaase, 1 Spidshakke, 1 Spade, 3 Hængelaase, 1 tosp. Vognstangseletøi med Ridepude, Staldrequisiter. Paa den Vogn, hvorpaa Lægerne kjøre, medføres: Seildugs-Vognbunde	2

Det ambulante Lazareth

(til 20 Saarede).

Ambulancens Lazareth

(den lette Hospitalsvogn, som følger med Brigaden) indeholder:

Uldne Tæpper	40
Straasække	20
Hovedpølser	20
Lagener	20 Par
Skjorter, hvoraf 5 aabne	10
Haandklæder	6
Lille Kasse med Bouillonskager	1
Felt-Kogekjedel	1
Blikbægere	4
Hornskeer	4
Haandlygte	1
Lyseplader	2
Stearinlys	1 Pd.
Blikfoutral med chemiske Svovlstikker	1
Salep	1 Flaske
Flasker med Chloroform, 2 Unzer i hver	2
Kakes	10 Pd.
Viin	2 Flasker
Feltstole	2

Vognen forsynes desuden med:

En grøn Fane, En Spand, En Smørekande,
Seletøi med Ridepude, Staldrequisiter, En Hængelaas.
En Kasse, afpasset efter Vognskrinet, og indeholdende det samme som en Cantine.

Feltlazarethvogne,

indeholdende Inventarium til et Lazareth i 1ste Linie.

Paa 2 bedækte, 4-spændige	
Requisitvogne føres:	
Madratsvaar, eller i Mangel deraf, Straasække	120
Hovedpudevaar	120
Lagener	260
Uldne Tæpper	120
Skjorter, de halve aabne	60
Haandklæder	30
Vidskeklæder	10
Rullepuder (større), stoppede med Krølhaar	20
Rullepuder (mindre), stoppede med Krølhaar	10
Blik-Spiseskaale	20
do. Drikkebægere	20
Spiseskeer	20
Blik-Natpotter	10
do. Stikbækkener	2
do. Urinflasker	8
do. Vandfåde	8
do. Spyttebægere	8
do. Lyseplader med Saxe	8
Haandlygter	2
Aareladskopper	2
Tallerkener dertil	2

Blikspande med Jernbank	2
Portionsøser	2
Knive og Gafler	20 Par
Blik-Haandskuffer	4
do. Pottemaal	2
do. Pæglemaal	2
do. Tragter	2
do. Theepotter	2
Klysopumper	2
Injectionssprøiter	4
Træskinner til Laarbrud	10
do. til Beenbrud	10
do. til Armbrud	10
Papskinner	10
Feltstole	8
Kobber- eller Blikkjedler (fortinnede) à 10 Potters Indhold	2
Jerntrefødder dertil	2
Skumskeer	2
Kjødgafler	2
Kjökkenøxer	2
Kjökkenknive	2
Brødknive	2
Haardugssigter	2
Grydeskeer af Træ	2
Vandspande	2
Borde paa Krydsfod	2
Hammer og Kibtang	2
Blikfouteraler med chem. Svovlstikker	2
Voxdug	10 Alen
Sorte Forklæder til Lægerne	4

Baareapparater af det sædvanlige Slags (complete)	4
Instrumentkister	2
Stearinlys	4 Pd.
Medicinkufferter af de nu i Behold værende, hvis Indhold maa svare til 2 større Medicinkasser, hver forsynet med 1 Oesophagusrør og en Flaske med Chloroform. $\frac{3}{ii}$	2
Almindelige Tornystre, fyldte med gammelt Linned, Charpi, Circulair- bind og Bændler	4
Dunke med Viinedike	4
do. med Viin	6
Æsker med Bouillonskager	2
Vestindisk Salep	2 Flasker

Inventariet er beregnet paa Krigens Førelse i eget Land, og hver Vogn bepakkes med Halvdelen af ovennævnte Inventariesager.

Bepakningsregulativ

for en Feltlazarethvogn, udrustet i Overeensstemmelse med foranførte Bilag, hvad enten dertil benyttes en Requisitevogn af nyt eller af ældre System.

- 1) nedlægges 30 Madrats- og 30 Hovedpudevaar saaledes, at de danne et jævnt Underlag over hele Bunden af Vognen;
- 2) derefter 30 Tæpper, som fordeles i to lige Dele, en ved hver af Vognens Ender, saaledes, at der i Midten af Vognen fremkommer et frit Rum af omtrent $1-1\frac{1}{2}$ Alen i Fiirkant;
- 3) 65 Lagener fordeles over det hele allerede bepakkede Rum saa jævnt som muligt, dog ikke paa Madrats- og Hovedpudevaarene, paa Bunden af formeldte Rum;
- 4) i dette Rum nedsættes alt Kjøkkentøiet og alle smaa Requisite, de mindre Stykker og Dele ned- og fastpakkede i de større, Alt stillet saa fast i Rummets Hjørner og mellem hinanden som muligt;
- 5) naar Alt staaer godt og fast, udfyldes Rummet ganske med nogle af de endnu ikke nedlagte 65 Lagener, og Resten af disse fordeles iøvrigt jævnt ovenpaa alt hidtil Nedpakket;
- 6) 15 Haandklæder og 5 Vidskeklæder nedlægges forrest i Vognen, 30 Skjorter (de 15 aabne

paa den ene, de 15 lukkede paa den anden Side) bagest i Vognen, og de 15 Rullepuder fordeles jævnt over det Hele;

- 7) Medicinkufferten, eller hvad istedetfor denne medføres, nedsættes foran, tæt op til Forsmækken, med den lange Side mod denne; Instrumentkisten, indsvøbt i et af Tæpperne, der endnu ikke ere nedpakkede, lægges med Laaget opad ovenpaa Medicinkufferten; ved den ene Ende af Kufferten nedlægges samtlige Træ og Papskinner, ved den anden Ende 5 Alen Voxdug i en Rulle; Haardugsigten sættes bag Kufferten med det største Rum opad;
- 8) 29 Tæpper nedpakkes derpaa bag Kufferten op over denne i et eensformigt jævnt Lag over det Hele;
- 9) 30 Madrats- og Hovedpudevaar, de første øverst, fordeles eensformigt, saa at de sidstnedlagte Tæpper derved aldeles bedækkes;
- 10) øverst i Vognen lægges, saa godt og jævnt fordeelt som muligt, Bordet paa Krydsfod, Feltstolene, Tornystrene med gammelt Linned etc. og Baareapparaterne, som høre til Vognen; dersom Bordene, Landserne og Spærtræerne ikke kunne anbringes inden i Vognen, maae de bindes eller fastspændes udenpaa den.

Det maa vel iagttages, at Madrats- og Hovedpudevaarene, Tæpperne, Lagenerne og Linnedet af ethvert Slags nedpakkes stykkeviis, de større

Stykker ikke oftere sammenlagte, end Rummet betinger og den faste Pakning nødvendiggjør.

Ved denne Pakningsmaade opnaaes:

- a) at naar et Lazareth skal etableres, kan strax en Deel Mandskab sættes til at stoppe de først udtagne Madratts- og Hovedpudevaar;
- b) at man efter Omstændighederne kan tage det halve Antal Sengefourniturer i Brug, uden derfor at udpakke hele Vognen;
- c) at Requisiteerne til Lægernes Brug ere samlede paa eet Sted i Vognen.

Reserve - Depotvogn for Ambulancesager.

Fuldstændige Baareapparater	30
Armlæder	60
Pungbind	40
Circularbind af forskjellig Længde, 2½ Tommes Brede	200
Compresser af forskjellig Størrelse . .	200
Gamle Lagener	24
Langt og kort Charpi	64 Pd.
Vadskesvamp	1 »
Fyrsvamp til chirurgisk Brug	½ »
Bændler, røde og hvide, af hver Sort	50 Alen
Lange Papstrimler	20
Træskinner af forskjellig Størrelse . .	20
Knappenaale	50 Breve
Felttourniquetter	24
Brokbaand (hvoraf 8 til venstre Side)	20
Seilgarn	2 Pd.
Tynde Snore	2 »
Stærk Sytraad	12 Qv.
Ligatursilke	6 »
Ligaturtraad	12 »
Suturnaale	24
Synaale	2 Breve
Forbindingshuer	20
Haandklæder	20
Vidskeklæder	8
Aareladskopper	8

Hornskeer	8
Injectionssprøiter	8
Smaa tomme Ankere af Træ	2
Steendunke à 1—1½ Pot	4
Flanel	12 Alen
Bomuldsvatter	6
Sorte Forklæder til Lægerne	6
Kurve	6
Vægtskaal	1
Metalodder	1 Sæt
Sax	1
Alen	1
Gammelt Linned	80 Pd.
Cantinetornystre	4
Saccocher	2 Par.
Grønne Faner	2
Seildugs Vognbunde	6
Grønne Faner med hvide Kors i	12

Anm. Sidstnævnte Faner ere bestemte til at betegne Lægens Plads, naar Troppeafdelingen er i Engagement.

Cantine-Tornystre.

I Skuffen:

Engelsk Plaster.
 Strøget Hefteplaster.
 Fyrsvamp.
 Blodstillende Pulver.
 Opiumsdraaber.
 Hofmannsdraaber.
 Salmiakspiritus.
 2 tomme Flasker.
 Sukker i smaae Stykker.

I det øvrige Rum:

En Hornskee.
 En Vadskesvamp.
 2 Breve Knappenaale.
 2 Stykker Bændler, et rødt og et hvidt.
 2 Felttourniqvetter.
 En lille Æske med 3 Suturnaale.
 Ligatursilke og Ligaturtraad.
 Compressor.
 Circulairbind af forskjellig Længde.
 Gammelt Linned.
 Langt og kort Charpi.
 4 Papskinner.
 1 Kugletang.

Et Par Saccocher

indeholder:

I Tasken A:

En liden Medicinkasse af samme Slags og Indhold, som i Cantinerne, samt et Amputationsbestik.

I Tasken B:

De samme Requisiter som i Cantinetornystre.

(I Pocherne Charpi, Bind og gammelt Linned, samt en Tandnøgle, en krum og en lige Tandtang.)

Det halve Antal Saccochers Taske A (bestemt for Underlægerne) indeholder intet Amputationsbestik, men kun en Kugletang og forøvrigt gammelt Linned til at udfylde Rummet.

Cantiner

eller

større Medicin- og Forbindingskasser.

(Til Brug i Cantonnementerne.)

En lille Medicinkasse med:

- 2 Unzer Bly sukker.
- 1 » Hofmanns draaber.
- 2 » kjølede Pulver.
- 2 » Salmiakpulver.
- 10 Brækpulvere.
- 2 Unzer amerikansk Olie.
- 2 » bittre Draaber.
- 1 » Opiums draaber.
- 2 » Salmiakspiritus.
- 1 » blodstillende Pulver.
- 2 » Spiritus.
- 2 » Viineddike.
- 2 » Roeolie.
- 20 Chininpulvere.
- 1 Unze Sukker i Smaastykker.
- 2 » Hefteplaster.
- 3 Qvint Seilgarn.
- 20 Propper.

Udenfor denne Medicinkasse:

- 1 Krukke med 1 Unze Voxsalve.
- 1 Glas med 6 Unzer engelsk Salt.

- 4 tomme Flasker à 8 Unzer.
 2 — — à 2 »
 1 Horn-Medicinskee.
 1 Flaske med 3 Qvint Blæk.
 1 Medicinalvægt med Lodder.
 1 lille Morter med Støder.
 20 Circulairbind af forskjellig Størrelse.
 20 Compresser.
 10 Armbind.
 6 Pungbind.
 6 Pd. gammelt Linned.
 4 » Charpi.
 40 Alen Bændler, røde og hvide.
 8 Papskinner.
 1 Injectionssprøite.
 6 Qvint Seilgarn.
 $\frac{1}{2}$ » Silke.
 1 Brev Knappenaale.
 1 Bog Papir.
 12 Staalpenne.
 1 Proptrækker.
 $\frac{1}{4}$ Ark Engelsk Hefteplaster.
 1 $\frac{1}{2}$ Qvint Vadskesvamp.
 1 $\frac{1}{2}$ » Fyrsvamp.

I det halve Antal (bestemt for Overlæger):

- 1 Tandnøgle.
 1 lige og 1 krum Tandtang.
-

Nr. 10.

Regler

for Fremgangsmaaden ved Cassationer paa Feltfod ved Lazarether og Troppeafdelinger.

Cassationer af utjenstdygtigt Mandskab kan paa Feltfod, under Paaberaabelse af nærværende Regler (cfr. Justitsministeriets Bekjendtgjørelse af 25de Septbr. 1862 angaaende de Regler, der i Kongeriget Danmark blive at iagttage ved Bedømmelsen af værnepligtigt Mandskabs Tjenstdygtighed m. m. § 10 in f.) foretages enten paa Lazaretherne eller ved Troppeafdelingerne efter nedenstaaende Regler:

Naar Individder, som egne sig til Cassation, forekomme i Lazaretherne, gjør Overlægen derom Meddelelse til den Lazareth nærmest overordnede Læge, som da berammer Tiden for Cassationen. I denne deeltager da den overordnede Læge, Lazarethets Overlæge og den Lazareth nærmest vedkommende militaire Autoritet, Pladscommandanten eller den, der i hans Sted fungerer eller i det foreliggende Tilfælde beordres. Attesten udstedes af Overlægen og medunderskrives af den overordnede Læge. Det militaire Medlem af Commissionen attesterer, at Cassationen er foregaaet paa lovlig Maade. Den overordnede Læge kan, naar han selv ved andre Forretninger er hindret i at give Møde ved Cassationen, beordre en anden Overlæge, helst en af Militairetatens faste Overlæger, til at møde i sit Sted ved Cassationen.

Overlægen indfører Cassations-Attesten i Lazarethets Cassations-Protocol og leverer den derpaa til Lazarethforvalteren, som har at oversende den til den Troppeafdeling, hvortil den Casserede hører.

Skulde der ved Lazarethets Beliggenhed o. s. v. være uoverkommelige Forhindringer i at sammensætte en saadan Cassations-Commission, bliver den, der ansees egnet til Cassation, at evacuere til et af de Lazarether, hvor saadanne Betingelser ere tilstede, og skal med saadanne Individder da altid medfølge en nøiagtig Sygejournal.

Findes der Individder ved Troppeafdelingerne, som egne sig til Cassation, har Afdelingens Læge derom at underrette Divisionslægen eller den ham nærmest overordnede Læge. Denne berammer da Tiden for Cassationen, i hvilken, foruden disse 2 Læger, Afdelingens Commandeur eller i hans Forfald en af ham dertil beordret Capitain eller Ritmester ved samme Afdeling tager Sæde. Attesten udstedes ligeledes da af Afdelingens Læge og medunderskrives af den overordnede Læge, og Chefen eller den Officeer, der har indtaget hans Plads, attesterer, at Cassationen er foregaaet paa lovlig Maade. Den overordnede Læge kan, naar han selv ved andre Forretninger er forhindret i at give Møde, beordre en anden militair Overlæge til at indtræde i sit Sted.

Attesten bliver af Overlægen at afgive til Troppeafdelingens Chef, efterat han først har indfort den i sin Cassations-Protocol.